

Sigmaplan

Schrijf je in op onze
**DIGITALE
NIEUWSBRIEF**
[www.sigmaplan.be/
digitale-publicaties](http://www.sigmaplan.be/digitale-publicaties)

DIJLEMONDING

Genieten langs het water!

Mechelen, Willebroek en Rumst liggen op een kruispunt van waterlopen. De Dijle, de Zenne, het kanaal Leuven-Dijle en de Nete komen er samen. De komende jaren komt er nog extra bijzondere natuur bij. Natuur die zeldzame planten- en diersoorten een stevige duw in de rug geeft, maar ook bezoekers een prachtig schouwspel biedt.

Het Sigma-project aan de Dijlemonding bestaat uit vier deelgebieden. Aan deelgebied **Grote Vijver** in Mechelen gaan de werken na de zomer de laatste fase in. Ook in **Bovenzanden** en **Tien Vierendelen** staan er werken op stapel. Het **Zennegat** werd in 2017 afgewerkt en komt nu helemaal tot leven als getijdennatuurgebied. Ook als gecontroleerd overstromingsgebied heeft het zijn nut al meermaals

bewezen, zoals tijdens het stormtij van eind september.

Al deze ingrepen verhogen de waterveiligheid in de regio. Tegelijk herstellen we zeldzame getijdennatuur. Het is nog eventjes geduld oefenen, maar een keer de werken achter de rug zijn, kan je te voet of met de fiets volop genieten van al deze natuurpracht.

Tijd voor een update!

 WATERVEILIGHEID

 NATUUR

 BELEVING

 LANDBOUW

De laatste loodjes

PAGINA 2

Plannen voor de komende jaren

PAGINA 3

Klaar voor de toekomst

PAGINA 4

De laatste loodjes

Aan deelgebied Grote Vijver in Mechelen starten we met de werken aan de compartimenteringsdijk en de overloopdijk. Dat is de laatste stap vooraleer Grote Vijver zijn nieuwe functie als gecontroleerd overstromingsgebied kan vervullen.

Werken aan de sluis van Grote Vijver.

Grote Vijver beslaat een oppervlakte van zo'n 100 hectare en bestaat uit een noordelijk en een zuidelijk deel. Het zuidelijke deel van de vijver, waar de Mechelse Waterski Klub gevestigd is, wordt ingericht als gecontroleerd overstromingsgebied, maar zal alleen bij extreem stormtij, onder water lopen.

Het noordelijke deel zal meerdere keren per jaar rivierwater opvangen. Naast veiligheid ligt de focus hier op natuurontwikkeling. We geven zeldzame zoetwater-getijdennatuur de kans om zich te ontwikkelen.

Ringdijk: check!

Een ringdijk houdt het water binnen het overstromingsgebied en beschermt de achterliggende regio. De ringdijk is intussen volledig afgewerkt.

Sluizen afgewerkt

Ook de sluizen zijn klaar: een in- en uitwateringssluis in de Netedijk en een uitwateringssluis in de Dijledijk. Het water dat bij stormtij opgevangen wordt in het overstromingsgebied stroomt langs de sluizen terug naar de rivier zodra het waterpeil gedaald is. Langs de noordelijke sluis stroomt er bovendien elke dag een beetje water in en uit het noordelijke deel Grote Vijver, op het ritme van eb en vloed zo krijgt

getijdennatuur weer ruimte om te ontwikkelen.

Laatste stap: de overloopdijk en compartimenteringsdijk

Nu beginnen we aan de laatste fase: we verlagen de overloopdijk. Over die dijk zal het Dijlewater het overstromingsgebied binnenstromen bij stormtij. We bouwen ook een dijk tussen het noordelijke en zuidelijke deel van Grote Vijver: de compartimenteringsdijk. Het grondtransport voor deze werken gebeurt zoveel mogelijk over het water. In totaal voeren we 135.000 ton aan via de Dijle. Zo houden we ongeveer 4700 vrachtwagens van de baan.

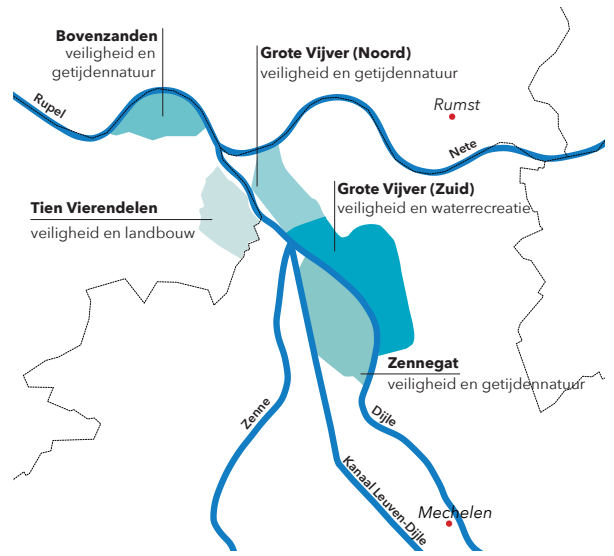

Hoge waterstanden bij stormtij

Een gecontroleerd overstromingsgebied vangt water op bij stormtij. Dat is een combinatie van springtij en een noordwesterstorm op de Noordzee. Het Scheldewater wordt dan extra hevig het binnenland ingestuwd. Ook in Mechelen, dat langs tijgevoelige rivieren ligt, is er dan kans op overstromingen.

- Afgesloten
- Alternatief 1
- Alternatief 2
- Compartimenteringsdijk
- In- en uitwateringssluis
- Uitwateringssluis

Tijdens de aanleg van de overloopdijk blijft het jaagpad langs de Dijle afgesloten. Fietzers moeten wel niet langer omrijden via Walem, maar kunnen gebruik maken van de nieuwe ringdijk vanaf oktober 2019.

PLANNEN VOOR DE KOMENDE JAREN

Bovenzanden

Bovenzanden in Willebroek is een bestand overstromingsgebied waar op termijn via een in- en uitwateringssluis getijdennatuur zal groeien. We nemen alvast stappen voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) en treffen de nodige voorbereidingen voor de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Tien Vierendelen

Tien Vierendelen ligt in de Willebroekse deelgemeente Heindonk. We richten het toekomstige overstromingsgebied zó in dat het gecontroleerd kan overstromen bij extreem stormtij. Tien Vierendelen kan dus blijven dienstdoen als landbouwgebied.

Zennegat

Deelgebied Zennegat werd in 2017 afgewerkt. Sindsdien ving het al enkele keren overtollig Dijlewater op bij stormtij. De natuur leeft er helemaal op sinds de in- en uitwateringssluis in werking gesteld werd. Al heel snel ontstonden er zoetwaterslikken en -schorren en werd het gebied een hotspot voor zeldzame watervogels en vogelliefhebbers. Via de sluis ontdekten heel wat vissen het Zennegat, en uit tellingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek weten we dat het visbestand is toegenomen – én gediversifieerd.

Bosruiter in het Zennegat

Klaar voor de toekomst

Met het Sigmaplan bereidt Vlaanderen zich voor op de gevolgen van de klimaatverandering. Getijdennatuur is een belangrijke bondgenoot in onze strijd.

Getijdennatuur levert heel wat diensten waar ook de mens niet zonder kan. Slikken, die bij elke vloed overspoeld worden, en hoger gelegen schorren nemen bijvoorbeeld heel wat CO₂ op uit de atmosfeer en stockeren het in de bodem. Samen vormen slikken en schorren de longen van de rivier: ze brengen zuurstof in het water, omdat er in het ondiepe water veel contact is tussen het water en de lucht. Die zuurstof is broodnodig voor het waterleven: bodemdierpjes bijvoorbeeld, die op hun beurt een hapje vormen voor watervogels.

Gebieden met getijdennatuur werken bovendien als filter: ze halen het teveel aan stikstof en fosfor uit het water en verrijken het tegelijk met silicium. Resultaat? Zuiverder water voor het rivierleven – en voor ons. De natuur biedt bovendien een uitzonderlijk decor voor fiets- en wandeltochten langs het water.

Timing

Grote Vijver

2019-2021 Werken overloop- en compartimenteringsdijk

Tien Vierendelen

2020 Start werken sluizen

Bovenzanden

2019 Opmaak GRUP

2020 Aanvraag omgevingsvergunning

2021 Start werken

Water Resilient Cities

De stad Mechelen en De Vlaamse Waterweg nv zijn partners in het Europese project Water Resilient Cities. Daarmee willen historische steden zich weerbaarder maken tegen hevige regenval. Samen met elf andere partners in West-Europa zoeken we naar nieuwe oplossingen voor de opvang van water.

www.mechelen.be/wrc

Open Ruimte In en Om Mechelen

De Sigmagebieden Dijlemonding en Bovendijle zitten vervat in het strategische project 'Open Ruimte In en Om Mechelen', dat getrokken wordt door het Regionaal Landschap Rivierenland. Het project krijgt subsidies van de Vlaamse Regering om de resterende open ruimte in de omgeving te vrijwaren en, waar mogelijk, te verbinden.

www.rlr.be/projecten/gebiedsgerichte-werking/open-ruimte-en-om-mechelen

CONTACT

Meer informatie over het Sigmaproject Dijlemonding vind je op www.sigmoplan.be/dijlemonding

Met vragen kun je terecht bij De Vlaamse Waterweg nv

Afdeling Zeeschelde-Zeekanaal
info@sigmaplan.be
03 224 67 11

Natuur en Bos van de Vlaamse overheid

scheldeproject.anb@vlaanderen.be
03 224 62 62

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever De Vlaamse Waterweg nv

Afdeling Zeeschelde-Zeekanaal
Ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen

Redactie

Pantarein in samenwerking met IMDC
Uitgave najaar 2019
Gedrukt op gerecycleerd papier

Copyright beelden

Hugo Willocx, Vilda, ID Photo Agency, IMDC.

